

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Björkhöjdskolans Förskoleklass och Fritidshem

2018/2019

Lust att lära – möjligheter att lyckas!

På Björkhöjdskolan accepterar vi inte någon form av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling

Likabehandlingsplanen

De två planerna (årlig plan mot kränkande behandling och likabehandlingsplan mot diskriminering och trakasserier) sammanförs i ett dokument i enlighet med riktlinjer från BEO (Barn- och Elevombudet).

Styrdokumentet

Skolans arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling regleras av lagstiftningen i Skollagen och Diskrimineringslagen. Arbetet styrs också av läroplanen LGR 11.

Skolagen (2010:800, 1 kap 5§ och 6 kap, åtgärder mot kränkande behandling) förbjuder huvudman och personal att utsätta elever för kränkande behandling. Skolan måste arbeta förebyggande även mot detta. Om en elev upplever att han /hon blir kränkt i skolan, kan han/hon vända sig till BEO (Barn- och Elevombudet) som finns på skolinspektionen. Av BEO kan även eleven bland annat få hjälp med att kräva skadestånd.

Diskrimineringslagen (SFS 2008:567) förbjuder huvudman och personal att diskriminera elever på grund av kön, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Skolan skall också bedriva förebyggande arbete för att diskriminering inte skall uppstå.

Definition av begrepp

- **Diskriminering** är när någon vuxen, som har någon form av makt gentemot eleverna, på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.
Med *direkt diskriminering* menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till exempelvis elevens kön. Men man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det är det som kallas *indirekt diskriminering*. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. *Instruktioner att diskriminera* någon på ett sätt som beskrivs ovan och som lämnas åt någon som står i lydnads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern, instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag.
- **Trakasserier** är en behandling där en elev kränker en annan elevs värdighet och som har koppling till någon av de skyddade diskrimineringsgrunderna, det vill säga kön, funktionshinder, sexuell läggning, etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning.
- **Annan kränkande behandling.** Med annan kränkande behandling menas en kränkning av en elevs värdighet som saknar koppling till en diskrimineringsgrund.
Kränkningen kan vara:
 - Fysisk såsom slag och knuffar
 - Verbal så som hot, svordomar och öknamn
 - Psykosocial såsom utfrysning, blickar och att alla går när man kommer.
 - Texter och bilder, även lappar, fotografier, mail, sms, mms, msn och meddelande på olika internetforum.
- **Mobbning:** Mobbning är en form av kränkande behandling och uppstår vid en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet eller med avsikt tillfogat eller försöker tillfoga en individ skada eller obehag. Det råder oftast obalans i maktförhållandet mellan den som blir mobbad och den/de som mobbar.

Diskrimineringsgrunderna

- **Kön:** Att någon är kvinna eller man
- **Etnisk tillhörighet:** Nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.
- **Religion eller annan trosuppfattning** kan beskrivas som en religiös, livsfilosofisk eller annan motsvarande livsåskådning.
- **Funktionsnedsättning:** Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga.
- **Sexuell läggning:** Homosexuell, bisexuell, heterosexuell läggning (HBT).
- **Könsöverskridande identitet eller uttryck:** Att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett kön.
- **Ålder:** Uppnådd levnadslängd.

Gemensamt för all diskriminering och kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkande behandling kan ta sig olika uttryck och förekomma i alla sammanhang.

Björkhöjdskolans Vision:

Björkhöjdskolans vision är att den skall vara en skola dit eleverna går med glädje, nyfikenhet och vetskap att de blir bemötta med respekt. Föräldrarna och vårdnadshavarna skall veta att deras barn får en bra utbildning där trygghet och studiero råder.

Skolans personal skall bygga upp goda relationer till eleverna och deras föräldrar. Det är viktigt att alla blir mottagna med respekt oavsett kulturell och social bakgrund.

Skolans Värdegrund

Skolan arbetar utifrån att alla respekterar varandras lika värde och olika rättigheter för att uppnå jämlikhet. Vi har därigenom nolltolerans emot diskriminering, trakasserier, eller annan kränkande behandling.

Det är viktigt att alla känner sig trygga på vår skola. Detta är en förutsättning för att utvecklas socialt- och kunskapsmässigt. Skolan arbetar utifrån demokratiska metoder och det är viktigt att eleverna är delaktiga och har inflytande i arbetet på skolan.

Skolans syfte med Likabehandlingsplanen

Skolans Likabehandlingsplan syftar till att **Främja, Förebygga och Åtgärda**, vilket har till syfte att motverka diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling på ett sätt som motsvarar de krav som uttrycks i skollagen och läroplanen, se ovan. Dessa åtgärder och aktiviteter finns med varje år i skolans likabehandlingsplan och de följs upp och utvärderas varje år.

Främjande åtgärder

Det främjande arbetet riktar sig till alla elever utan förekommen anledning. Detta arbete ska vara ett naturligt inslag i det dagliga arbetet som syftar till att förstärka respekten för allas lika värde. I det främjande arbetet beaktar vi de olika diskrimineringsgrunderna, de demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna. Vi arbetar utifrån ett salutogent förhållningssätt, där utgångspunkten är att stärka och arbeta med det positiva som finns i skolan.

Detta kan till exempel vara att ge pojkar och flickor lika stort inflytande och utrymme i verksamheten, skapa förutsättningar så alla elever kan oavsett funktionsnedsättning vara med på friluftsdagar och skolresor, belysa rasismens historia i undervisningen, att använda material och media som belyser olika typer av familjebildningar. Det främjande arbetet har sin utgångspunkt i vår värdegrund där bemötande, respekt och allas lika värde är nyckelord.

Förebyggande åtgärder

Det förebyggande arbetet har som mål att minimera och avvärja risker för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier.

Åtgärdande arbete

Det åtgärdande arbetet bygger på den arbetsgång som skolan har när det uppdragats att diskriminering, trakasserier och/eller kränkande behandling uppstått. Utgångspunkten är att varje misstanke om att kränkande behandling förekommer skall tas på allvar. Utredning och dokumentation skall påbörjas.

Se arbetsgången i slutet av planen.

Ansvarsfördelning

Rektor ansvarar för att:

- . ett målinriktat arbete sker kring arbetet kring Likabehandling samt motverka diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.
- . all personal, alla elever och vårdnadshavare är medvetna om att kränkande behandling och diskriminering inte är tillåtet på skolan.
- . årligen utvärdera och därefter i samarbete/samverkan med personal, elever och vårdnadshavare upprätta en ny likabehandlingsplan.
- . utredning görs och att åtgärd vidtas när skolan får kännedom om att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling förekommer.
- . ha insyn i likabehandlingsarbetet och skapa förutsättningar för att elever och personal kan träffas kontinuerligt för att arbeta med dessa frågor.

Personalen ansvarar för att:

- . årligen medverka vid upprättandet av likabehandlingsplanen
- . aktivt arbeta i enlighet med att följa skolans likabehandlingsplan.
- . ta ansvar för att förebygga, upptäcka och anmäla diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- . åtgärder vidtas då diskriminering, trakasserier och kränkande behandling misstänks, anmäls eller upptäcks.
- . följa upp och utreda fall av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, där enskild person är berörd.
- . ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likabehandling.
- . anmäla till skolans rektor om elev är eller känner sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt av någon vuxen.

Eleven ansvarar för att:

- . följa skolans likabehandlingsplan.
- . påtala diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som förekommer på skolan.

Vårdnadshavare ansvarar för att:

- . vid misstanke om att det egna barnet eller någon annans barn utsätts eller utsätter andra för trakasserier och kränkande behandling kontakta sitt barns mentor eller rektor.

Tidsplan för upprättande av Likabehandlingsplanen

Oktober: Trygghetssamtal med läraren genomförs och analyseras.

Trygghetsvandringar genomförs och analyseras.

Augusti: Incidentrapporter sammanställs och analyseras.

Fjolårets åtgärdsplan följs upp och utvärderas

Kartläggning och Nulägesanalys görs.

En ny åtgärdsplan för kommande läsår tas fram.

Skolans ordningsregler ses över och ev. revideras.

Skolans nya Likabehandlingsplan går ut på ”remiss”.

September: Skolans Likabehandlingsplan fastställs och implementeras.

November: Avstämning för att följa upp åtgärderna i åtgärdsplanen.

UNDERSÖK

Kartläggning

Processbeskrivningen.

Kartläggningen består av 4 delar:

1. Åtgärdsplanen (augusti)
2. Incidentrapporter (kontinuerligt, sammanställs i augusti).
3. Trygghetssamtal med varje elev (oktober)
4. Trygghetsdiskussion/vandring klassvis (oktober)

1. **Åtgärdsplanen:** Fjolårets åtgärdsplan följs upp enligt a) vad är gjort? b) kvarstår problemet?
c) Vad behöver göras ytterligare?

2. **Incidentrapporter:** Rektor går igenom läsårets incidentrapporter och analyserar dessa. Där framkommer vilka incidenter som skett, var de har skett och hur de har skett. Resultatet används för att justera hur det förebyggande arbetet kommer att se ut nästkommande år.

3. **Trygghetssamtal. Läraren har enskilda samtal med varje elev i klassen**

Frågeställningarna är framtagna i samarbete med eleverna och berör frågor om diskriminering, trakasserier, och kränkande behandling. Frågorna besvaras av samtliga elever. Sparas och följs upp.

4. **Trygghetsvandring och Trygghetsdiskussion i storgrupp** genomförs av skolans elever. De leds av skolans lärare. Till grund för dessa vandringar och diskussioner ligger inkomna synpunkter och inlämnade förslag på åtgärder från eleverna på skolan. Man tittar på upplevda otrygga platser, pratar om otrygga situationer samt tar till sig inkomna förslag. Resultatet sammanställs senare i en analys.

Nulägesanalys

Analys:

Kartläggningen av de fyra områdena ligger till grund för NU-lägesanalys.

1. Åtgärdsplanen
2. Incidentrapporterna
3. Trygghetssamtal.
4. Trygghetsvandringen och Trygghetsdiskussion i storgrupp.

Fastställande av plan

Skolans Elevhälsoteam (EHT) skriver därefter fram ett förslag på en ny Likabehandlingsplan. Förslaget presenteras och diskuteras med eleverna och med personalen. Elever och personal har möjlighet att lämna in synpunkter på planen till skolans Elevhälsoteam. Elevhälsoteamet bearbetar förslaget efter inkomna synpunkter. Skolans nya Likabehandlingsplan beslutas på arbetsplatsträffen i oktober och börjar gälla från och med den 1 november.

Implementering:

Lärarna presenterar planen i klasserna. Hur arbetet med planen skall integreras i undervisningen konkretiseras.

Planen läggs ut på PING-PONG, på Grundskoleförvaltningens sida och på skolans hemsida.

Sammanställning och Nulägesanalys

Utvärdering av fjolårets Åtgärdsplan.

Ingen utvärdering gjord då det inte fanns någon åtgärdsplan första läsåret.

Incidentrapporter. *Under läsåret har det skrivits 2 incidentrapporter.*

Båda rapporterna under vårterminen.

En rapport avsedd fysisk och verbal kränkning (mobbing) och en rapport avsedd sexuell trakasseri. Platserna där incidenterna har skett är på skolgård och i korridor.

Incidentrapporterna finns arkiverade på expeditionen.

Trygghetssamtalet 2018-03

- * Samtliga 78 elever har haft Trygghetssamtal med lärarna. Frågorna handlade om hur eleven trivs i sin klass och på fritids. Så när som samtliga elever svarade att de trivdes mycket bra, både under skoltid och fritidstid. Några elever svarar att det kan bli lite bråkigt på fritids
- * På frågan om hur eleven tycker att de vuxna är på skolan så svarar de att lärarna och de andra vuxna på skolan är snälla. De har inte känts sig orättvist behandlade.
- * På frågan om eleven känts sig retad eller dåligt bemött av andra elever svarade alla att de tycker det är roligt både på lektioner och raster och att kamraterna är snälla. Det händer nån gång ibland att man kan blir arg för att någon har sagt något men det går över och man blir fort vän igen.

Trygghetsvandringen/Trygghetsdiskussionen 2018- 03

Eleverna känner sig i stort sett trygga på skolan.

De platser och situationer som lyfts upp

- . **Toaletterna.** Lite smutsiga ibland. Det är obehagligt när någon drar i handtaget eller öppnar dörren när man sitter på toa.
- . **Grupprummen.** Obehagligt när någon släcker lampan och stänger dörren.
- . **Matsalen.** Högt ljud där ibland.
- . **Grindarna.** mot gatan. Ibland står någon grind mot gatan öppen så äldre elever kan komma in.
- . **Skolgården.** mot Skogsängen. Inte alltid någon vuxen där.
- . **Fotbollsplanen.** Trångt. Man kan få bollar i huvudet.
- . **Trafiken.** Ibland när vi går utanför skolan kan trafiken kännas lite otrygg.

Åtgärdsplan 2018-2019

- . Grupprummen skall kunna ställas upp och låskolvorna skall tas bort.
- . Gatan utanför skolgården skall ha trafikhinder.
- . Lugn vrå i matsalen, kunna dela av salen.

Skolans arbetsgång vid kränkande behandling:

Anmälan:

Elev anmäler kränkning genom att ta kontakt med någon vuxen på skolan eller hemma.

Vuxen-Elev:

Vid misstanke om kränkning från vuxens sida, skrivs incidentrapport som lämnas till rektor. Den vuxne kallas till samtal med rektor. Företrädare för den vuxnes fackliga organisation har möjlighet att medverka.

Elev-Elev:

Vid misstanke om trakasserier/kränkning mellan elever skriver den som uppmärksammat detta en incidentrapport som lämnas till skolledningen. Mentorn till berörda elever kontaktas.

Så snart den kränkande behandlingen mellan elever uppmärksammas skall nedanstående rutiner följas:

Utredning:

. Ansvarig mentor/mentorer samtalar med den utsatta eleven och snarast därefter med den elev som utsatt/utsätter. Eleverna skall erbjudas att ta med en person som stöd vid samtalet. Det görs överenskommelser om att kränkningarna skall upphöra. Samtalet dokumenteras och förvaras tillsammans med incidentrapporten hos rektor. Mentorerna till eleverna informerar vårdnadshavarna. Kopia på incidentrapporten skickas skyndsamt till huvudmannen för skolan.

. Uppföljningssamtal med de inblandade sker efter ca 2 veckor. Samtalen dokumenteras och förvaras tillsammans med incidentrapporten hos rektor. Om mentor eller den som har uppföljningssamtalet bedömer att det behövs ytterligare uppföljningar så fastställs det. När mentor eller den som håller i uppföljningssamtalet bedömer att ärendet kan avslutas så meddelas huvudmannen.

Ytterligare åtgärder:

Om en elev som kränkt annan elev bryter mot överenskommelser som har gjorts, skall ytterligare åtgärder vidtas.

. Mentor kallar vårdnadshavare, elev och berörd personal till samtal. En handlingsplan med överenskommelser upprättas och skrivs under av elev och vårdnadshavare. Uppföljning görs av mentor inom 2 veckor. Mentor informerar vårdnadshavare om resultatet av uppföljningen. Dokumentationen av samtalen förvaras hos rektor, tillsammans med tidigare incidentrapport.

Om ytterligare åtgärder behöver vidtas, kallar rektor vårdnadshavare och elev till elevvårdskonferens. På elevvårdskonferensen kan beslut tas om vidare åtgärder och ett åtgärdsprogram upprättas. Rektor beslutar om en ev. polisanmälan eller en anmälan till IFO (Individ- och familjeomsorgen).

Akuta åtgärder:

. Den som ser en händelse stoppar det som pågår. Om situationen kräver så ta hjälp av den personal som finns närmast. Ta hand om både den/de elever som blivit drabbats och den/de elever som har orsakat skadan (fysiskt eller psykiskt).

Uppsök skolsköterska/läkarvård om situationen kräver det.

. När den akuta fasen är stoppad skall eleverna lämna sina redogörelser för händelseförloppet och bakomliggande orsaker. Elevernas beskrivning skall dokumenteras. Om flera vuxna är med så kommer man överens om vem som skriver incidentrapporten. Samma dag som incidenten inträffat skall vårdnadshavarna informeras av den personal som varit med. Även detta samtal skall dokumenteras och bifogas incidentrapporten. OBS! Vid riktigt allvariga incidenter/tillbud skall vårdnadshavarna kallas till skolan för samtal med rektor.

. En fullständig incidentrapport med ev. bilagor skall sedan mailas till rektor som gör bedömning om EHT, socialtjänst, polis och/eller arbetsmiljöverket skall kontaktas. Rektor skickar en kopia till huvudmannen. När uppföljningen är gjord mailas även den till rektor som i sin tur skickar den vidare till huvudmannen för skolan.

Dokumentation

Mentorer eller annan personal som är inblandad i utredningar enligt ovanstående ansvarar för dokumentation.(akuta fasen samt uppföljning) Incidentrapportsmallen och uppföljningsmallen ligger på avsedd plats i Ping-Pong.

Arkivering

All dokumentation förvaras hos rektor för att senare sammanställas och arkiveras.

Referenser:

Skolverkets allmänna råd 12: 1274, arbete mot diskriminering och kränkande behandling.
Skollagen 2010:800. Diskrimineringslagen 2008:567

